

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MELCHIOR WATHELET
esitatud 15. jaanuaril 2014¹

Liidetud kohtuasjad C-533/12 P ja C-536/12 P

**Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA,
Prantsuse Vabariik
versus**

Corsica Ferries France SAS

Apellatsioonkaebus — Ümberkorraldusabi — Turumajanduses tegutseva erainvestori test — Komisjoni hindamisruum — Üldkohtu kohtuliku kontrolli ulatus — Riigi maine — Sektoriaalse ja geograafilise analüüsi nõue — Piisavalt juurdunud praktika — Täiendavate koondamishüvitiste maksmine

1. Käesoleva kohtuasja ese on apellatsioonkaebused, mille Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA (edaspidi „SNCM”) ja Prantsuse Vabariik esitasid Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse Corsica Ferries France vs. komisjon (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”)² peale, millega tühistati komisjoni 8. juuli 2008. aasta otsuse 2009/611/EÜ meetmete C 58/02 (ex N 118/02) kohta, mida Prantsusmaa on rakendanud ettevõtte SNCM kasuks (edaspidi „vaidlusalune otsus”)³ artikli 1 teine ja kolmas lõik.

2. Euroopa Kohtu presidendi 24. jaanuari 2013. aasta otsusega liideti kohtuasjad C-533/12 P ja C-536/12 P.

I. Vaidluse taust

3. SNCM on laevandusettevõtja, kes pakub regulaarset ühendust Mandri-Prantsusmaalt (Marseille, Toulon ja Nice) Korsikale, Põhja-Aafrikasse (Alžeeria ja Tuneesia) ja Sardiiniasse.

4. SNCM-is omas 2002. aastal 20-protsendilist osalust Société nationale des chemins de fer ning 80-protsendilist osalust Compagnie générale maritime et financière (edaspidi „CGMF”), mille mõlema ainuomanik oli Prantsuse riik. Tema kapitalis osaluse omandamise võimaluse tekkimisel 2006. aastal said kaks ülevõtjat, nimelt Butler Capital Partners (edaspidi „BCP”) ja Veolia Transport (edaspidi „VT”) kapitalis vastavalt 38% ja 28% suuruse kontrolli, samas kui CGMF-ile jäi 25% suurune osalus ning kapitalist 9% jäeti töötajatele. Seejärel võõrandas BCP oma osaluse VT-le.

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — 11. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-565/08.

3 — ELT 2009, L 255, lk 180.

5. Corsica Ferries France SAS (edaspidi „Corsica Ferries”) on laevandusettevõtja, kes pakub regulaarset laeväihendust Mandri-Prantsusmaalt (Marseille, Toulon ja Nice) ja Itaaliast Korsikale. Ta on SNCM-i oluline konkurent. Vaidlusaluse otsuse tegemise ajal oli Corsica Ferries mandri ja Korsika vahelise laeväihenduse valdkonnas valitsevas seisundis ettevõtja ning tema turuosa kasvas pidevalt.⁴

6. Prantsuse Vabariik teavitas 18. veebruari 2002. aasta kirjaga komisjoni ümberkorraldamisabi kavast SNCM-i kasuks summas 76 miljonit eurot (edaspidi „2002. aasta kava”).

7. Komisjon kiitis 9. juuli 2003. aasta otsusega 2004/166/EÜ abi kohta, mida Prantsusmaa kavatses eraldada Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) ümberkorraldamiseks (edaspidi „2003. aasta otsus”),⁵ tingimuslikult heaks SNCM-ile ümberkorraldamiseks antava riigiabi kogusummas 76 miljonit eurot, millest võis esimese summa 66 miljonit eurot kohe välja maksta ning ülejäänud summa maksimaalselt 10 miljonit eurot sõltuvalt eelkõige SNCM-i laevade võõrandamiste netotulemusest. Ainsa 2002. aasta kava elemendina on vaidluse all ümberkorraldamise lõppsumma lõplikus suuruses 15,81 miljonit eurot.⁶

8. Komisjon muutis 8. septembri 2004. aasta otsusega 2005/36/EÜ, millega muudeti 2003. aasta otsust,⁷ üht 2003. aasta otsuse artiklis 2 sätestatud tingimust. See muudatus ei mõjuta arutusel olevaid apellatsioonkaebusi.

9. Corsica Ferries esitas 13. oktoobril 2003 Üldkohtule 2003. aasta otsuse peale tühistamishagi.

10. Komisjon kiitis 16. märtsi 2005. aasta otsusega 2003. aasta otsuse alusel heaks käesoleva ettepaneku punktis 7 nimetatud ümberkorraldusabi teise osa osalise väljamaksmise summas 3 327 400 eurot.

11. Üldkohus tühistas 15. juuni 2005. aasta otsusega⁸ 2003. aasta otsuse, kuna peamiselt võõrandamiste puhastulu arvutamise vigade tõttu oli valesti hinnatud abi miinimumiga piirdumist, ning lükkas tagasi kõik ülejäänud väited, mis puudutavad puudulikku põhjendamist ning EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c (nüüd ETL artikli 107 lõike 3 punkt c)⁹ ja ühenduse suuniste raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta¹⁰ rikkumist.

12. Prantsuse ametivõimud palusid 7. aprilli 2006. aasta kirjas komisjonil tõdeda, et kuna osa 2002. aasta kavast ette nähtud ümberkorraldusabist, nimelt 53,48 miljonit eurot, on oma olemuselt avaliku teenindamise hüvitamine, ei saa seda liigitada „ümberkorralduskava raames võetavaks meetmeks, vaid meetmeks, mis ei ole abi Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsuse kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (EKL 2003, lk I-7747) tähenduses, või meetmeks, mis on EÜ artikli 86 lõike 2 alusel iseseisev 2002. aasta kavast”.¹¹

13. 21. aprillil 2006 sai komisjon nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle¹² artikli 4 kohase teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames BCP ja VT omandavad SNCM-i üle ühiskontrolli. Komisjon kiitis 29. mail 2006 selle koondumise sama määruse artikli 6 lõike 1 punkti b alusel heaks.

4 — Vt vaidlusaluse otsuse põhjendus 40.

5 — ELT 2004, L 61, lk 13.

6 — See summa on SNCM-i sularahavajaduse 19,75 miljonit eurot ja 2003. aasta otsuse alusel võõrandatud varast saadud puhastulu 3,94 miljonit eurot, mis vastab laeva müügile ning osaluste võõrandamisele kolmes äriühingus, vahe. Vt vaidlusaluse otsuse 201. joonealune märkus.

7 — ELT 2005, L 19, lk 70.

8 — Kohtuotsus T-349/03: Corsica Ferries France vs. komisjon (EKL 2005, lk II-2197).

9 — Käesolevas ettepanekus viitan edaspidi vaidlusaluse otsuse tegemise ajal jõus olnud EÜ asutamislepingu artiklitele.

10 — EÜT 1999, C 288, lk 2; ELT eriväljaanne 08/01, lk 322.

11 — Vt vaidlusaluse otsuse põhjendus 17.

12 — ELT L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40.

14. BCP, VT ja CGMF allkirjastasid 16. mail 2006 vastastikuse mõistmise memorandum, mille kohaselt anti 75% osalus SNCM-is üle erakapitalil põhinevatele ülevõtjatele. Kõnealune memorandum sisaldab kolme riiklikku meetet, mis olid Üldkohtu menetluse keskmes ning mis on arutusel ka käesolevas menetluses:

- SNCM-i võõrandamine 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest (142,5 miljonit eurot kapitalitoetust ning vastastikuste sotsiaalkindlustusmaksete katmine 15,5 miljoni euro ulatuses);
- CGMF-i ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCM-ist koondatud töötajate jaoks, ja
- kapitali suurendamine 8,75 miljoni euro võrra, mille CGMF märkis ühiselt ja samaaegselt VT ja BCP tehtud 26,25 miljoni euro suuruse toetusega.

15. Pärast seda, kui Prantsuse ametivõimud olid esitanud SNCM-i erasektorisse üleviimisega seotud finantstehinguid puudutava teabe, otsustas komisjon 13. septembril 2006 algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse SNCM-i kasuks rakendatud uute meetmete kohta ning hõlmas sellesse ka 2002. aasta kava.¹³

16. Vaidlusaluses otsuses leidis komisjon, et 2002. aasta kavas avaliku teenindamise hüvitamisena ette nähtud 53,48 miljoni euro suurune kapitalitoetus on ebaseaduslik riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 3 tähenduses, kuid ühisturuga kokkusobiv EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 ja EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel, ning et 2006. aasta erastamise kava meetmed ei ole riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

II. Üldkohtule esitatud hagi ja vaidlustatud kohtuotsus

17. Üldkohtule esitatud hagis palus Corsica Ferries tühistada vaidlusaluse otsuse.

18. Vaidlustatud kohtuotsusega rahuldab Üldkohus selle hagi osaliselt. Seoses kolme meetmega, mis kaasnesid 16. mai 2006. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga, ja 2002. aasta kavas sisalduva ümberkorraldamise lõppsummaga otsustas Üldkohus, et:

- komisjon rikkus õigusnormi ja tegi ilmse hindamisvea, kui ta kiitis heaks SNCM-i loovutamine negatiivse hinnaga summas 158 miljonit eurot ning leidis, et see ei ole riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses;
- komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et CGMF-i kapitalisüst summas 8,75 miljonit eurot ei ole riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses;
- komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et CGMF-i ettemaks SNCM-ile summas 38,5 miljonit eurot ei ole riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses;
- komisjoni analüüs ümberkorralduse lõppsumma kohta lõpliku suurusega 15,81 miljonit eurot ei ole piisavalt põhjendatud, seega tegi ta ilmse hindamisvea, kui ta kiitis selle lõppsumma heaks EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt.

19. Nende nendingute alusel tühistas Üldkohus vaidlusaluse otsuse artikli 1 teise ja kolmanda lõigu.

13 — ELT 2006, C 303, lk 53.

III. Menetlus Euroopa Kohtus

20. Euroopa Kohtule 22. novembril 2012 esitatud apellatsioonkaebusega palub SNCM vaidlustatud kohtuotsuse osaliselt tühistada. Euroopa Kohtule 26. novembril 2012 esitatud apellatsioonkaebusega palub Prantsuse Vabariik vaidlustatud kohtuotsuse tühistada. 28. veebruaril 2013 esitas Corsica Ferries vastuse apellatsioonkaebusele. 6. novembril 2013 toimus kohtuistung, kus SNCM, Prantsuse Vabariik ja Corsica Ferries esitasid oma suulised seisukohad.

21. Tuleb märkida, et komisjon, kelle otsuse Üldkohus osaliselt tühistas, ei ole Üldkohtu otsust vaidlustanud apellatsioonkaebusega, SNCM-i või Prantsuse Vabariigi toetuseks menetluse astudes ega Euroopa Kohtu istungil osaledes.

IV. Apellatsioonkaebus

22. SNCM ja Prantsuse Vabariik esitavad neli väidet, mis on seotud käesoleva ettepaneku punktis 18 nimetatud nelja meetmega.

A. Esimene väide, mis puudutab SNCM-i loovutamist negatiivse hinnaga

1. Vaidlusalune otsus

23. Vaidlusaluse otsuse põhjendustes 259–348 leidis komisjon, et selleks, et määrata kindlaks, kas SNCM-i erastamisel negatiivse hinnaga 158 miljonit eurot on riigiabi tunnused, tuleb hinnata, kas erainvestorit oleks sarnases olukorras suudetud SNCM-i müümise raames veenda tegema sama suuri kapitalitoetusi või oleks ta otsustanud selle ettevõtte likvideerimise kasuks.

24. Komisjoni arvates ei saaks suured ettevõtjate kontsernid praegu tootmisrajatiste sulgemisel või tütarettevõtete likvideerimisel jätta tähelepanuta sotsiaalseid tagajärgi, mida sellised sulgemised või likvideerimised kaasa toovad. Komisjon lisas, et nad rakendavad kõige sagedamini sotsiaalkavasid, mis võivad hõlmata koondamishüvitisi, mis lähevad kaugemale seaduse ja kollektiivlepingutega sätestatust.

25. Seega leidis komisjon, et SNCM-i likvideerimise eeldusel oleks selliseid meetmeid võetud õiguspäraste kohustuste kõrval, et mitte kahjustada valdusettevõtja ja tema ainsa aktsionäri, st Prantsuse riigi mainet.

26. Seejärel analüüsis komisjon, kas seaduse ja kollektiivlepingutega sätestatust kaugemale minevate koondamishüvitiste kulu oli suurem kui negatiivne müügihind, ning jõudis järeldusele, et ei olnud. Seetõttu nõustus komisjon, et otsus võõrandada SNCM 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest ei olnud riigiabi, kuna see vastab otsusele, mille oleks teinud turumajanduslik erakontsern, võttes arvesse ettevõtte likvideerimisega kaasnevat sotsiaalseid kulusid.

2. Vaidlustatud kohtuotsus

27. Üldkohus analüüsis erainvestori kriteeriumi kohaldamist ning leidis, et selleks, et määrata kindlaks hoolsa erainvestori tegevus, tuleb arvesse võtta tema vastutust sotsiaalses turumajanduses kõigi ettevõtjaga seotud isikute ees ning teiseks muudatusi sotsiaalses, majanduslikus ning keskkonnaalases kontekstis, milles ettevõtja tegutseb.¹⁴

14 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 82.

28. Üldkohus nõustus, et selles osas võib erainvestori poolt täiendavate koondamishüvitiste maksmine olla õiguspärane ja otstarbekas praktika, selleks et soodustada rahulikumat sotsiaalset dialoogi ning säilitada äriühingu või kontserni maine.¹⁵ Siiski leidis Üldkohus, et kui puudub igasugune, isegi pikas perspektiivis majanduslik otstarbekus, tuleb selliste kulude kandmist, mis ületavad kitsalt seadusest ja kollektiivlepingust tulenevaid kohustusi, lugeda riigiabiks.¹⁶

29. Sellega seoses heitis Üldkohus komisjonile ette, et komisjon ei ole määratlenud Prantsuse riigi majandustegevust, mille jaoks võib tekkida vajadus kaitsta mainet, ning mille osas tuli hinnata käesoleval juhul kokku lepitud negatiivse hinnaga loovutamise majanduslikku otstarbekust.¹⁷

30. Üldkohus sedastas, et sellise määratluseta on tal põhimõtteliselt võimatu kontrollida, kas pikas perspektiivis on majanduslikult otstarbekas negatiivne võõrandamishind, millega Prantsuse riik nõustus selleks, et vältida täiendavate koondamishüvitiste maksmist likvideerimise korral. Üldkohus järeldas sellest seega, et komisjon rikkus õigusnormi.¹⁸

31. Lisaks leidis Üldkohus, et komisjon ei toonud piisavalt välja objektiivseid ja kontrollitavaid asjaolusid, mis tõendaksid, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine on erakapitalil põhinevate ettevõtjate seas juurdunud praktika, ning ei esitanud andmeid, mis võiksid anda tunnistust sotsiaalkulude tekkimise mõistlikust tõenäosusest, mis annaks põhjust täiendavate koondamishüvitiste maksmiseks.¹⁹

32. Enne kui Üldkohus nõustus Corsica Ferries'e esitatud väitega, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, kui ta leidis, et SNCM-i negatiivse hinnaga loovutamise heakskiitmine ei ole riigiabi,²⁰ sedastas ta järgmist: „[k]omisjon ei tõendanud seega õiguslikult piisavalt, kuidas see, kui kaasatakse täiendavate koondamishüvitiste maksmisega kaasnev märkimisväärne kulu, mis pealegi võib ulatuda ainult seadusest ja kollektiivlepingust tulenevate kohustuste kuni kümnekordse summani, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 277, oli käesoleval juhul põhjendatud mõistliku tõenäosusega, et Prantsuse riik saab kaudset materiaalselt kasu, olgu see kas või pikas perspektiivis. Kuigi on võimatu välistada ohtu, et teistes riigi osalusega äriühingutes tekivad teatud sotsiaalsed tagajärjed, kui SNCM-i likvideerimisel ei maksta täiendavaid koondamishüvitisi, ei analüüsinud komisjon asjaomaste kaudsete sotsiaalkulude ulatust ega nende tekkimise tõenäosust üldse, isegi mitte Üldkohtule esitatud kirjalikes vastustes. Seega tuleb tõdeda, et Prantsuse riigi tegevuse pikas perspektiivis majanduslik otstarbekus ei ole õiguslikult piisavalt tõendatud.”²¹

3. Õiguslik analüüs

a) SNCM-i esimese väite esimene osa

33. SNCM heidab Üldkohtule ette, et ta on eiranud hindamisruumi, mis on komisjonil turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori kriteeriumi kohaldamisel.

15 — *Ibidem* (punkt 83).

16 — *Ibidem* (punkt 84).

17 — *Ibidem* (punktid 90-93).

18 — *Ibidem* (punktid 93 ja 94).

19 — *Ibidem* (punktid 95-108).

20 — *Ibidem* (punkt 109).

21 — *Ibidem* (punkt 108).

34. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86 ja 87 meenutas Üldkohus, et erainvestori testi kontekstis on komisjonil kohustus määratleda riigi majandustegevus eeskätt geograafilisel ja sektoriaalsel tasandil, mille alusel tuleb hinnata selle riigi tegevuse pikas perspektiivis majanduslikku otstarbekust. Üldkohtu arvates on selline analüüs vältimatult vajalik selleks, et teha objektiivsete ja kontrollitavate elementide alusel kindlaks eelnevalt kindlaks määratud ja võrdlusaluseks olevate investorite puhul piisavalt juurdunud praktika olemasolu, ning tuvastada mõistlik ja piisavalt kindel tõenäosus, et liikmesriik saab asjaomasest tegevusest kaudset materiaalet kasu.

35. SNCM leiab, et Üldkohtu sellised kaalutlused lähevad kaugemale komisjoni võimaliku ilmse hindamisvea analüüsimisest ning seavad kahtluse alla komisjoni majandusliku hinnangu talle esitatud asjaoludele ning komisjoni määratud sõltumatu eksperdi töö kvaliteedi. SNCM-i arvates rikub vaidlustatud kohtuotsus institutsioonidevahelist tasakaalu, kuna Üldkohus seadis end ettevõtja majanduslike ja sotsiaalsete suhete eksperdik.

36. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku esimese väite esimene osa tagasi lükata järgmistel põhjustel.

37. Mõistagi tuleb meenutada, et liidu kohus ei saa asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga.²² Euroopa Kohus on juba sedastanud, et „[l]iidu kohtute kontroll komisjoni antud keeruliste majanduslike hinnangute üle on nimelt piiratud ning seejuures kontrollitakse tingimata üksnes seda, kas on järgitud menetlusnorme ja põhjendamisreegleid, kas asjaolud on sisuliselt täpselt kindlaks tehtud, et tehtud ei ole ühtki ilmset hindamisviga ning et tegemist ei ole võimu kuritarvitamisega”.²³

38. Vastupidi sellele, mida väidab SNCM, ei asendanud Üldkohus komisjoni hinnangut enda omaga, vaid tõi komisjoni arutluskäigus ja eelkõige selle põhjendamises esile sellised lüngad, mis seadsid kahtluse alla EÜ artikli 87 õige kohaldamise komisjoni poolt.

39. Samuti ei nõustu ma etteheitega, et Üldkohus ei võtnud arvesse asjaolu, et komisjon määras sõltumatu eksperdi, kelle järeldustele ta oma otsuses tugines, ning et seega seadis Üldkohus kahtluse alla eksperdi töö sisu. Nagu Corsica Ferries märgib, ei seadnud Üldkohus eksperdi järeldusi kahtluse alla, vaid taas kord heitis komisjonile ette seda, et ta ei ole oma arutluskäiku piisavalt põhjendanud või esitanud oma järelduste toetuseks piisavalt objektiivseid ja kontrollitavaid asjaolusid, mis olid tema käsutuses eksperdi tööst tulenevalt.

b) SNCM-i esimese väite teine ja neljas osa ning Prantsuse Vabariigi esimese väite teine osa

40. Prantsuse Vabariigi esimeses väites ja täpsemalt selle väite esimeses osas on tõstatatud küsimus, kas täiendavate koondamishüvitiste maksmise riigiabi mõistest väljaarvamisel võib võtta arvesse riigi kui turumajanduses globaalse haardega majandustegevuses osaleja mainet. Kuna selline küsimus võib tõusetada vaid juhul, kui asjaomased hüvitised on suuremad kui seadustes ja kollektiivlepingutes ette nähtud summad, ning kui ei ole olnud võimalik tõendada, et selline maksmine on asjaomasel majandusharus juurdunud praktika, on minu arvates loogilisem käsitleda kõigepealt Prantsuse Vabariigi esimese väite teist osa, mille kohaselt Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta nõudis komisjonilt tõendite esitamist selle kohta, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine on erainvestorite hulgas piisavalt juurdunud või lausa väljakujunenud praktika.

22 — Vt 22. novembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-525/04 P: Hispaania vs. komisjon (EKL 2007, lk I-9947, punkt 57) ja 2. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-290/07 P: komisjon vs. Scott (EKL 2010, lk I-7763, punkt 66).

23 — Eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Scott (punkt 66). Vt ka 6. oktoobri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P: GlaxoSmithKline Services jt vs. komisjon jt (EKL 2009, lk I-9291, punkt 163).

41. SNCM-i arutluskäik on sarnane: ta heidab Üldkohtule ette, et Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86 ja 87 erainvestori kriteeriumi tõlgendamiseks ja kohaldamiseks sätestanud „täiesti kohtuliku testi”, mille kohaselt oleks komisjon kohustatud rakendama sektoriaalset või geograafilist analüüsi (punkt i), tegema kindlaks piisavalt juurdunud praktika (punkt ii) ning saama hakkama liiga kõrge tõendamisstandardiga kaudse materiaalse kasu tõenäosuse tõendamisel (punkt iii).

i) Nõue rakendada geograafilist või sektoriaalset analüüsi

42. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 otsustas Üldkohus, et „eraõigusliku investori testi kontekstis on komisjonil ulatusliku kaalutusõiguse raames kohustus määratleda riigi majandustegevus *eeskätt geograafilisel ja sektoriaalsel tasandil*, mille alusel tuleb hinnata selle riigi tegevuse pikas perspektiivis majanduslikku otstarbekust.”²⁴

43. Seega heidab Üldkohus komisjonile ette seda, et ta ei ole esitanud andmeid, mis on vajalikud täiendavate koondamishüvitiste maksmise majandusliku otstarbekuse üle otsustamiseks.

44. Nagu Corsica Ferries märgib, näitab määrsõna „eeskätt” kasutamine, et Üldkohus jättis lahtiseks võimaluse võtta arvesse muid asjaolusid ega piiranud erainvestori testi kohaldamist geograafilise või sektoriaalse analüüsiga.

45. Pealegi ei nähtu kohtupraktikast midagi, mis takistaks Üldkohtul märkida, et geograafiline või sektoriaalne analüüs võiks olla asjakohane riigi tegevuse pikaajalise majandusliku otstarbekuse üle otsustamisel. Lisaks võib sellest analüüsist nähtuda, et asjaomase riigi majandustegevus hõlmab väga laia ala ja eri sektoreid. Analüüs võib olla kasulik ka seetõttu, et palgad ja koondamishüvitised erinevad olulisel määral olenevalt turgudest ja asjaomastest sektoritest.

46. SNCM viitab kohtuotsusele Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, milles Euroopa Kohus otsustas, et „tuleb hinnata, kas sarnastel asjaoludel oleks avalikku sektorit juhtivate asutustega võrreldava suurusega erainvestor teinud sama suurusega kapitalisüste”.²⁵

47. Minu arvates on sellise määratluse eesmärk just nimelt määrata kindlaks, milline erainvestor oleks suuruse mõttes riigiga võrreldav, ning seda võib aidata täpsustada selline riigi majandustegevuse analüüs „eeskätt geograafilisel ja sektoriaalsel tasandil”, nagu soovitab Üldkohus.

48. SNCM-i esimese väite teine osa tuleb samuti tagasi lükata, kuna selles on öeldud, et rikutud on EÜ artiklit 295, mille kohaselt „[a]luslepingud ei mõjuta mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides”. SNCM-i arvates ei ole vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 Üldkohtu poolt nimetatud geograafilise ja sektoriaalse analüüsi puhul arvesse võetud asjaolu, et olemas on väga mitmekesiseid eraõiguslikke kontserne, mille tegevus ei ole piiratud konkreetse sektori või geograafilise piirkonnaga. Ma ei mõista, kuidas võiks selline riigi majandustegevuse geograafiline ja sektoriaalne analüüs ja asjaolu, et teatavate eraõiguslike kontsernide tegevus ei ole piiratud konkreetse sektori või geograafilise piirkonnaga, mõjutada liikmesriikides kehtivat omandi õiguslikku režiimi.

24 — Kohtujuristi kursiiv.

25 — 8. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00 (EKL 2003, lk I-4035, punkt 38).

ii) Piisavalt juurdunud praktika tõendamine

49. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 95 ja 96 otsustas Üldkohus, et komisjon ei „toonud piisavalt välja objektiivseid ja kontrollitavaid asjaolusid, mis tõendaksid, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine sarnastel asjaoludel on erakapitalil põhinevate ettevõtjate seas juurdunud praktika” ning „piirdus [...] kinnitusega, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine [...] oli muutunud tavapäraseks suurte kontsernide puhul [...]”. Üldkohus heitis komisjonile ette, et ta ei ole selle seisukoha põhjendamiseks esitanud ühtegi tõendit.

50. SNCM leiab, et selle komisjoni arutluskäiku puudutava kriitikaga kehtestab Üldkohus uue nõude, mis läheb kaugemale, kui on vaja erainvestori testi nõuetekohaseks kohaldamiseks, ning rikub ELTL artiklit 345. Prantsuse Vabariik ja SNCM leiavad, et erainvestori kriteeriumi nõuete täitmiseks piisab sellest, kui tõendatakse, et üks erakapitalil põhinev ettevõtja on maksnud samadel asjaoludel täiendavaid koondamishüvitisi.

51. Ma ei nõustu vaidlustatud kohtuotsuse sellise kriitikaga.

52. Meenutagem, et täiendavate koondamishüvitiste maksmist tuleb analüüsida erainvestori testi raames, selleks et määrata kindlaks, kas SNCM-i likvideerimiskulu ületas 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest võõrandamise kulu ehk teiste sõnadega: kas erainvestor oleks riigi asemel võõrandamise valinud.

53. Seega on vaja kindlaks määrata, kas likvideerimiskulu sisaldaks kõnealuseid täiendavaid hüvitisi. Nii oleks juhul, kui tegemist oleks seaduses või kollektiivlepingutes sätestatud hüvitistega. Juhul kui täiendavad koondamishüvitised on tunduvalt suuremad kui selliselt sätestatud nõuded, nagu käesolevas kohtuasjas, siis tuleb neid erainvestori kriteeriumi alusel likvideerimiskulu arvutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui tegemist on piisavalt juurdunud praktikaga.

54. SNCM ja Prantsuse Vabariik leiavad, et võimalus või asjaolu, et üksainus erainvestor on otsustanud maksta või on maksnud selliseid täiendavaid koondamishüvitisi, oleks piisav põhjus neid likvideerimiskulu arvutamisel arvesse võtta.

55. Minu arvates ei saa see kuidagi olla piisav, eriti juhul, kui selline võimalus või üksikjuhtum, mil erainvestor oleks võinud sellise otsuse teha või oleks selle teinud, on leitud arvukate juhtumite hulgast, mil erainvestorid sellist otsust teinud ei ole, kuna see tõendaks, et täiendavate koondamishüvitiste maksmisel puudub igasugune majanduslik otstarbekus, välja arvatud tõeliselt erandlikel juhtudel.

56. Nagu Corsica Ferries kohtuistungil märkis, ei ole turul juurdunud, tavapärase või väljakujunenud praktika tõendamine selles kontekstis uus ega erakordne nõue. Komisjon on isegi maininud ühes oma riigiabi puudutavas teatises, et riigi ressursid kujutavad endast abi, kui „need ei kuulu riskikapitali sissemaksete hulka *vastavalt äriühingute tavapärasele toimimisviisile turumajanduses.*”²⁶ Erinev terminoloogia („tavapärase praktika”, „juurdunud praktika”,²⁷ „piisavalt juurdunud praktika”,²⁸ „tavapärase”²⁹ või „väljakujunenud praktika”³⁰) ei tähenda minu arvates uue tõendamise nõude esilekerkimist Üldkohtu otsuses.

26 — Komisjoni teatis liikmesriikidele: EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 ning komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ artikli 5 kohaldamine riigi osalusega äriühingute suhtes tootmissektoris (EÜT 1993, C 307, lk 3, punkt 14).

27 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 101.

28 — *Ibidem* (punkt 87).

29 — *Ibidem* (punkt 96).

30 — *Idem*.

57. Lisaks kinnitab komisjon vaidlusaluse otsuse põhjenduses 268, et suured ettevõtjate kontsernid „rakendavad [...] kõige sagedamini sotsiaalkavasid, [...] mis lähevad kaugemale seaduse ja kollektiivlepingutega sätestatust”. Väljendiga „kõige sagedamini” peaks olema võimalik viidata üksnes juurdunud praktikale, mille olemasolu tuleks mõistagi tõendada.

58. Seega, kui arvata välja kontroll selle üle, kas on järgitud menetlusnorme ja põhjendamisreegleid, kas asjaolud on sisuliselt täpselt kindlaks tehtud, et tehtud ei ole ühtki ilmset hindamisviga ning et tegemist ei ole võimu kuritarvitamisega,³¹ ei pea piisavalt juurdunud praktika olemasolu kindlaks tegema mitte liidu kohus, vaid komisjon, kes on selle ülesande ka kaudselt täitnud, olgugi vaid lihtsalt kinnitades, et tegemist on turul juurdunud praktikaga.³²

59. Üldkohus nentis, et komisjon tõi vaidlusaluse otsuse 135. joonealuses märkuses ainult ühe näite 1991. aastast ning ka selle puhul ei olnud tegemist küsimusega, kas maksta käesolevas kohtuasjas arutusel olevate hüvitistega võrreldavaid hüvitisi, ning viitas veel kümnele sotsiaalkavale, mis küll, nagu komisjon Üldkohtu istungil möönis, olid seotud ümberkorraldustega ja mitte likvideerimisega, ning mida rakendati sektorites, millel pole vähematki pistmist meretranspordiga.³³

60. Seetõttu otsustas Üldkohus, et kuna komisjon piirdus kinnitusega, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine on eraõiguslike investorite puhul juurdunud praktika, „ilma et ta oleks selle kohta esitanud ühtegi tõendit”,³⁴ ei põhjendanud ta oma otsust piisavalt.

61. Siinkohal võin ühtlasi tagasi lükata SNCM-i esimese väite neljanda osa, millega SNCM heidab Üldkohtule ette põhjendamiskohustuse rikkumist, kuna Üldkohus ei määratlenud mõisteid „piisavalt juurdunud praktika” ja „väljakujunenud praktika”.

62. Esiteks on need väljendid piisavalt selged ja viitavad asjaolude hindamisele ning pealegi ei olnud Üldkohus kohustatud neid määratlema, seda enam, et ei ole vaja üksikasjalikku põhjendust mõistmaks, et üks või paar näidet, mis pealegi ei ole veenvad, ei saa olla „väljakujunenud praktika” või „piisavalt juurdunud praktika”.

63. Minu arvates otsustas Üldkohus seega õigesti, et komisjon ei tõendanud piisavalt, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine on erainvestorite hulgas piisavalt juurdunud praktika.

iii) Tõendamine, et tegevuse ajendiks oli mõistlik tõenäosus saada kaudset materiaalselt kasu

64. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101 otsustas Üldkohus, et komisjon ei tõendanud täiendavate koondamishüvitiste maksmise juurdunud praktika puudumise korral ka seda, et asjaomase maksmise ajendiks oli Prantsuse Vabariigil mõistlik tõenäosus saada kaudset materiaalselt kasu, olgu see kas või pikas perspektiivis.

65. SNCM kaebab, et Üldkohus kehtestas sellise otsusega komisjonile ülemäärase tõendamiskoormise, kuna komisjon oleks pidanud täpselt hindama riigi maine halvenemisest tingitud kahju suurust, samas kui selline hinnang peaks oma olemuse tõttu põhinema raskesti ettearvatavatel asjaoludel.

31 — Vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Scott (punkt 66).

32 — Vt vaidlusaluse otsuse põhjendused 267–268 ja 272.

33 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 97.

34 — *Ibidem* (punkt 96).

66. Vaidlustatud kohtuotsuse selline tõlgendamine ei ole õige. Kõnealuse kohtuotsuse punktis 102 otsustas Üldkohus, et „[k]omisjon ei toonud [...] vaidlustatud otsuses esile asjaolusid, mis võiksid selgitada tekitatud kahju konkreetset laadi ning eelkõige täpsustada, milliste huvitatud isikute (kasutajad, kliendid, tarnijad või ka töötajad) silmis CGMF-i ja Prantsuse riigi mainet kahjustataks. Lisaks ei ilmne vaidlustatud otsusest mingeid andmeid, mis tõendaksid, et komisjon püüdis hinnata tekitatud kahju suurust, kuigi ometi tuleb seda kahju tingimata võrrelda sellega põhjendatavate täiendavate koondamishüvitiste hinnangulise maksumusega.”

67. Üldkohus ei maininud „täpset hindamist”, kuid nentis, et „[k]omisjon piirdus [vaidlusaluse] otsuse põhjendustes 270 ja 271 väitega, et ettevõttes tekkinud sotsiaalsed pinged, millest tema sõnul annab tunnistust 2004. aastal toimunud sotsiaalne konflikt, tekitaksid SNCM-i likvideerimise korral sotsiaalprobleeme, mis muudaksid tema emattevõtja ja tema kõige olulisema aktsionäri mainet.”³⁵

68. Lisaks tunnistab komisjon Üldkohtu istungil, et ta ei ole vähemalgi määral uurinud sotsiaalkulude tekkimise (nt streikide) mõistlikku tõenäosust, mis annaks põhjust täiendavate koondamishüvitiste maksmiseks.³⁶ Seega näib mulle, et Üldkohus ei ole kehtestanud mingit ülemäärast tõendamiskoormist, vaid on üksnes nentinud komisjoni otsuse ebapiisavat põhjendamist selles osas.

c) Prantsuse Vabariigi esimese väite esimene osa

69. Nagu ma juba mainisin käesoleva ettepaneku punktis 40, heidab Prantsuse Vabariik Üldkohtule ette seda, et ta on rikkunud EÜ artikli 87 lõiget 1, leides, et komisjon ei oleks hoolsa erainvestori kriteeriumi raames tohtinud arvesse võtta riigi kui globaalse haardega majandustegevuses osaleja maine kahjustamise ohtu.

70. Täpsemalt väidab Prantsuse Vabariik selle väite esimeses osas, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 90, 93 ja 94 on Üldkohus tegelikult keelanud liikmesriigi võimaluse võtta arvesse enda kui globaalse haardega majandustegevuses osaleja maine kahjustamise ohtu, ehkki kõnealuse kohtuotsuse punktis 85 näib selline võimalus siiski olevat liikmesriigile antud.

71. Prantsuse Vabariik on arvamusel, et komisjonil oli õigus sellist ohtu arvesse võtta selleks, et määrata kindlaks, kas täiendavate koondamishüvitiste maksmine oli pikaajalises perspektiivis tulus ning kas sarnastel asjaoludel oleks hoolas erainvestor samuti maksnud selliseid hüvitisi, et kaitsta oma mainet.

72. Prantsuse Vabariik leiab ka, et täiendavate koondamishüvitiste maksmine on vajalik riigi maine kaitsmiseks. Oma väite põhjendamiseks viitab ta ohule, et solidaarsusstreigid laieneksid kogu avalikule sektorile ning see halvaks asjaomase sektori ettevõtjate majandustegevuse.

73. Sellega seoses väidab Prantsuse Vabariik, et streikide laine tooks riigile kaasa märkimisväärse majandusliku kahju. Ta viitab streikivate ettevõtjate ning nende varustajate ja klientide vaheliste lepinguliste suhete järsule katkemisele ning makse- ja tarneraskustele, mis tooksid kaasa selle, et riigi osalusega äriühingute mitteprofessionaalidest kliendid pöördusid konkureerivate eraettevõtjate poole.

74. Niisiis leiab Prantsuse Vabariik, et nende kahjulike majanduslike tagajärgede vältimine on kaudne materiaalne kasu, mida riik soovib saada täiendavate koondamishüvitiste maksmisest.

75. Ma ei nõustu selle analüüsiga.

35 — *Ibidem* (punkt 102).

36 — *Ibidem* (punkt 105).

76. Kõigepealt tuleb meenutada, et Üldkohus tunnistas oma otsuse punktis 83, et „võimalus maksta täiendavaid koondamishüvitisi [on] jäetud avalik-õigusliku ettevõtja likvideerimisel ka liikmesriikidele, kuigi nende kohustused *a priori* ei tohiks ületada seadusest ja kollektiivlepingust tulenevat ranget miinimumi.”

77. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 84 tõdes Üldkohus siiski, et kui puudub igasugune majanduslik otstarbekus, tuleb selliste maksete tegemist, mis ületavad kitsalt seadusest ja kollektiivlepingutest tulenevaid kohustusi, lugeda riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, ning nentis sama kohtuotsuse punktis 85, et see, kui riigiabiks kvalifitseerimise vältimiseks viidatakse lühidalt riigi kui globaalse ettevõtja mainele, ei saa olla piisav.

78. Samas punktis 85 otsustas Üldkohus, et liikmesriigi kui turumajanduses globaalse investori maine kaitse ei saa väljaspool erilisi asjaolusid ja ilma eriti veenva põhjendusega olla piisav põhjendus, et tõendada pikaajalist majanduslikku otstarbekust kanda selliseid täiendavaid kulusid, nagu täiendavad koondamishüvitised.

79. Seega, vastupidi Prantsuse Vabariigi väidetele, ehkki Üldkohus nõuab juhtumi puhul „erilisi asjaolusid ja eriti veenvat põhjendust”,³⁷ ei ole ta põhimõtteliselt välistanud riigi kui turumajanduses globaalse investori maine arvesse võtmist sellises faktilises ja õiguslikus kontekstis nagu käesolevas kohtuasjas. Minu arvates on Üldkohtu selline seisukoht kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga.

80. Kõigepealt tuleb märkida, et riigi kui majandustegevuses osaleja mainet puudutavat kohtupraktikat on vähe. Esimene seda teemat käsitlev kohtuotsus, mida ka komisjon on maininud vaidlusaluses otsuses,³⁸ on kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, milles Euroopa Kohus nõustus, et kahjumi kandmise otsust „võib põhjendada mitte üksnes kaudse materiaalse kasu saamise tõenäosusega, vaid ka muude kaalutlustega, nagu soov kaitsta kontserni mainet või suunata selle tegevus ümber”.³⁹

81. Siiski nentis Euroopa Kohus seda seoses erainvestoriga, kes soovib „tagada sellise ettevõtja ellujäämise, millel on ajutised raskused” või „võimaldada [tütarettevõtjal] lõpetada oma tegevus parimates võimalikes tingimustes.”⁴⁰

82. Selle analüüsi alusel järeldas Euroopa Kohus, et „kui kapitalipaigutustes ei peeta silmas mingit kasumlikkuse eesmärki isegi mitte pikaajalises perspektiivis, tuleb selliseid kapitalipaigutusi käsitada [riigi]abina.”⁴¹ Euroopa Kohus leidis, et tegelikult kõnealuses kohtuasjas „toimus kahjumi kompenseerimine tingimustel, mis oleksid olnud tavalistes turutingimustes tegutsevale erainvestorile vastuvõetamatud, ning et ükski erainvestor, isegi tööstussektoris tegutsev valdusettevõtja, ei oleks võtnud arvesse kaalutlusi, millele viitasid Itaalia ja Hispaania valitsus”,⁴² st sotsiaalseid või piirkondlikke kaalutlusi,⁴³ mis sarnanevad nendega, millele viitas Prantsuse Vabariik käesolevas kohtuasjas.

37 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 85.

38 — Vt vaidlusaluse otsuse 137. joonealune märkus.

39 — 21 märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas C-303/88 (EKL 1991, lk I-1433, punkt 21).

40 — *Idem*.

41 — *Ibidem* (punkt 22).

42 — *Ibidem* (punkt 24).

43 — *Ibidem* (punkt 18).

83. Teist korda tõstatas riigi maine küsimuse Hispaania valitsus erainvestori kriteeriumi kontekstis kohtuasjas, milles tehti otsus Hispaania *vs.* komisjon.⁴⁴ Hispaania valitsus üritas õigustada kapitalisüsti riigiettevõttesse Hytasa, mida ta omas Patrimonio del Estado kaudu, ning väitis selgituseks, et „soov kaitsta kontserni mainet oli õiguspärane soov. Patrimonio del Estado maine saaks rängalt kahjustada, kui ta lõpetaks tegevuse piirkonnas, kus tööpuudus on suur ning sotsiaalne olukord raske. Kui ükskõik milline erakapitalil põhinev äriühing oleks sarnases olukorras nagu Patrimonio del Estado, võtaks ta samuti arvesse survet, mida avaldavad ametiühingu- või poliitilised ringkonnad”.⁴⁵

84. Kõnealuses kohtuasjas, vastusena Hispaania valitsuse esitatud argumendile, mille kohaselt ta käitus nagu erainvestor, kuna alternatiiv, st Hytasa likvideerimine, oleks riigile rohkem maksuma läinud, märkis kohtujurist Jacobs, et „tuleb eristada kohustusi, mida Patrimonio del Estado peab võtma Hytasa aktsiakapitali omanikuna, ja kohustusi, mida Hispaania riik peab täitma sotsiaalkindlustusteenuste pakkujana ja töötushüvitiste maksjana.”⁴⁶ Kohtujurist leidis, et „viimati nimetatud kohustusi ei tohi arvesse võtta erainvestori kriteeriumi kohaldamiseks”.⁴⁷

85. Seega leidis kohtujurist, et argument, mille kohaselt kapitalisüst Hytasale oli õigustatud, et kaitsta Patrimonio del Estado mainet, on täiesti asjakohatu. Seetõttu järeldas ta, et ta „ei usu hästi, et riigile kuuluv valdusettevõtja oleks nii suures mures selle pärast, millist kahju kannatab avalikkuse silmis tema maine ühe ettevõtja pankroti pärast, et ta üksnes sel põhjusel oleks valmis maksuma tohutuid summasid erakapitalil põhinevale äriühingule kõnealuse ettevõtja ülevõtmise eest”.⁴⁸

86. Euroopa Kohus jõudis samale järeldusele nagu kohtujurist Jacobs, avaldades samuti kahtlust riigi sellise käitumise majandusliku otstarbekuse suhtes.⁴⁹

87. Riigi maine mõiste kerkis Euroopa Kohtu praktikas uuesti esile seoses nõudega peatada sellise komisjoni otsuse täitmine, mis puudutas Baieri liidumaa poolt 45% ulatuses tema omandis olevale Saksa ettevõtjale antud riigiabi.⁵⁰ Baieri liidumaa andis kõnealusele ettevõtjale laene, mis tuli tagasi maksta vaid juhul, kui ettevõtja oli saanud eelmisel aastal kasumit.⁵¹ Saksamaa valitsus üritas sellist käitumist põhjendada väitega, et „[e]ttevõtja likvideerimine oleks tegelikult liidumaale tähendanud täiendavaid kulusid, samuti oleks see märkimisväärselt kahjustanud tema kui ettevõtja mainet ning oleks takistanud sünergiat, mis pidanuks tulenema kogu kontserni ümberkujundamisest.”⁵²

88. Euroopa Kohtu president jättis oma määruses rahuldamata Saksamaa Liitvabariigi ajutiste meetmete kohaldamise taotluse ning otsustas muu hulgas, et „esialgse analüüsi raames ei piisa esitatud üldistest järeldustest, mis puudutavad eelkõige liidumaa maine säilitamist või tema tegevuse ümberkorraldamist, komisjoni ilmse vea tõendamiseks.”⁵³ Eelnevalt oli Euroopa Kohtu president märkinud seoses komisjoni analüüsiga, mis puudutas erainvestori kriteeriumi, et ei ole ilmne, et „hageja ja menetlusse astuja on esitanud konkreetseid piisavalt olulisi asjaolusid, mis toetaksid väidet, et Baieri liidumaa võis õigustatult oodata, et laenud makstakse tagasi”.⁵⁴

44 — 14. septembri 1994. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-278/92-C-280/92 (EKL 1994, lk I-4103).

45 — Vt kohtujurist Jacobs'i ettepanek eespool viidatud kohtuasjas, milles tehti otsus Hispaania *vs.* komisjon (ettepaneku punkt 24).

46 — *Ibidem* (punkt 29).

47 — *Idem*.

48 — *Ibidem* (punkt 30).

49 — Eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon (punktid 25 ja 26).

50 — Vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 3. mai 1996. aasta määrus kohtuasjas C-399/95 R: Saksamaa *vs.* komisjon (EKL 1996, lk I-2441).

51 — *Ibidem* (punkt 14).

52 — *Ibidem* (punkt 32).

53 — *Ibidem* (punkt 70).

54 — *Ibidem* (punkt 66).

89. Üldkohtu menetluses kordas Saksamaa valitsus riigi mainel põhinevat argumenti.⁵⁵ Üldkohus otsustas, et hagejad ei olnud tõendanud „milles seisneb Baieri liidumaa kui [asjaomases tööstussektoris, kõnealusel juhul] terasetööstuse sektoris erakapitalil põhineva ettevõtja maine, ega seda, kuidas oleks [asjaomase ettevõtja] pankrot võinud kõnealust mainet kahjustada”.⁵⁶ Seetõttu järeldas Üldkohus, et „ei ole veenev, et Baieri liidumaa oli sunnitud maksma märkimisväärse summa erakapitalil põhinevale äriühingule [...], et ärgitada teda [asjaomast ettevõtjat] üle võtma, selleks et kõnealuse ettevõtja pankrot ei kahjustaks rängalt liidumaa mainet”.⁵⁷

90. Selle Üldkohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata Euroopa Kohtu määrusega, ilma et selles oleks tehtud otsust riigi maine asjakohasuse kohta.⁵⁸

91. Eelnevast järeldub, et Üldkohus ei rikkunud ühtegi õigusnormi, kui ta otsustas, et „liikmesriigi kui turumajanduses globaalse investori maine kaitse ei saa väljaspool erilisi asjaolusid ja ilma eriti veenva põhjendusega olla piisav põhjendus, et tõendada pikas perspektiivis majanduslikku otstarbekust kanda täiendavaid kulusid, nagu täiendavad koondamishüvitised”,⁵⁹ ning et kõnealune riigi maine argument ei puuduta igal juhul valdusettevõtjat CGMF, kellel puuduvad mereveosektoris muud varad.⁶⁰

92. Ehkki ma ei välista põhimõtteliselt Üldkohtu nõutud tõendamise võimalust, märgin siiski, et minu arvates on äärmiselt ebatõenäoline, et siiani liikmesriikide poolt esitatud põhjendused seoses nende kui turumajanduses globaalse investori mainega võiksid kunagi aidata vältida seda, et nende otsused kvalifitseeritakse riigiabiks erainvestori kriteeriumi alusel.

93. Kõnealune kriteerium nõuab, et vähemalt ja kas või pikaajalises perspektiivis oleks võimalik rekapitalizeerimismeetmete tulusus ja laenatud summade tagasimaksmine. Nagu Euroopa Kohus sedastas eespool viidatud kohtuotsuse Hispaania vs. komisjon punktis 26: „erainvestor, kes järgib teatavat struktuurilist, üldist või sektoripõhist poliitikat, mis juhindub pikaajalise tasuvuse väljavaadetest, ei saa endale pärast mitut järjestikust kahjumisse jäänud aastat mõistlikult võttes lubada kapitalitoetuse andmist, mis ei osutu majanduslikul alusel mitte üksnes varade likvideerimisest kulukamaks, vaid on peale selle ka seotud ettevõtte müügiga, mis võtab talt kõik väljavaated kasumi saamiseks isegi pikaajalises perspektiivis.” See tähendab, et „kui avalik-õigusliku investori kapitalipaigutustes ei peeta silmas mingit kasumlikkuse eesmärki isegi mitte pikaajalises perspektiivis, tuleb selliseid kapitalipaigutusi käsitada abina”.⁶¹

94. Kuid kaalutlused, millele liikmesriigid on viidanud seoses enda kui turumajanduses globaalse investori mainega ja mis on küll üllad muudest vaatepunktidest, jäävad väga kaugemale erainvestori kaalutlustest, olenemata sellest, kas tegemist on ettevõtja sulgemisega kaasneva „poliitilise vastutusega”⁶² (lisaks majanduslikele ja sotsiaalsetele kuludele), „ametiühingu- või poliitiliste ringkondade avaldatava survega”,⁶³ ettevõtja asumisega „sotsiaalses kriisis olevas piirkonnas”⁶⁴ või käesolevas kohtuasjas ohuga, et solidaarsusstreigid laieneksid kogu avalikule sektorile.⁶⁵ Nendes kaalutlustes puudub igasugune riigi võetud meetmest kasu saava ettevõtja kasumlikkuse eesmärk isegi pikaajalises perspektiivis.

55 — Vt 21. jaanuari 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-129/95, T-2/96 ja T-97/96: Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke vs. komisjon (EKL 1999, lk II-17, punkt 122).

56 — *Ibidem* (punkt 126).

57 — *Ibidem* (punkt 127).

58 — Vt 25. jaanuari 2001. aasta määrus kohtuasjas C-111/99 P: Lech-Stahlwerke vs. komisjon (EKL 2001, lk I-727).

59 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 85.

60 — *Ibidem* (punkt 91).

61 — Eespool viidatud kohtuotsus Itaalia vs. komisjon (punkt 22).

62 — Eespool viidatud kohtuotsus Hispaania vs. komisjon (punkt 24).

63 — Vt kohtujurist Jacobs'i ettepanek eespool viidatud kohtuasjas, milles tehti otsus Hispaania vs. komisjon (ettepaneku punkt 24).

64 — Eespool viidatud kohtuotsus Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke vs. komisjon (punkt 122).

65 — Vt Prantsuse Vabariigi apellatsioonkaebuse punktid 58–61.

95. Lisaks nõustun ma täielikult Üldkohtu otsusega, et „[liidu] normide kasulik mõju riigiabi valdkonnas väheneks oluliselt, kui järgida [...] argumentatsiooni, mille kohaselt juhul, kui viidata asjaomase riigiasutuse mainele ja selle muudele osalustele, võimaldab igasugune riigi osalus ettevõtjas anda piiramatut rahalist toetust riigi vahenditest, ilma et seda toetust loetaks abiks”.⁶⁶

96. Seega teen Euroopa Kohtule ettepaneku Prantsuse Vabariigi esimese väite esimene osa tagasi lükata.

d) SNCM-i esimese väite kolmas osa

97. SNCM heidab Üldkohtule ette, et Üldkohus moonutas vaidlusalust otsust, kui ta leidis kohtuotsuse punktis 93, et komisjon jättis õiguslikult piisavalt määratlemata riigi majandustegevuse, mille osas tuli hinnata negatiivse hinnaga loovutamise majanduslikku otstarbekust.

98. Ei ole üllatav, et SNCM selle argumendi esitab, kuna tema arvates piisab vaidlusaluse otsuse põhjendamiseks viitest riigi mainele, mis SNCM-i arusaama järgi hõlmab riigi kogu majandustegevust.

99. Märkisin oma vastuses esimese väite esimesele osale, et see ei ole nii. Seega ei ole Üldkohus vaidlusalust otsust moonutanud, kui ta nendib, et tõenditeta kinnitused ja üldistused ei saa olla piisavaks põhjenduseks.

B. Teine väide, mis puudutab CGMF-i kapitalisüsti summas 8,75 miljonit eurot

1. Vaidlusalune otsus

100. Vaidlusaluse otsuse põhjendustes 355-360 leidis komisjon, et kuna erakapitalil põhinevate ülevõtjate kapitalisüst, mille suurus oli 26,25 miljonit eurot, oli märkimisväärne ja samaaegne, siis saab CGMF-i kapitalisüsti puhul kohe alguses välistada abi olemuse. Vaidlusaluse otsuse põhjendustes 361–365 tõdes komisjon ka, et fikseeritud tasuvuse määr 10% kujutab endast piisavat tasu investeeritud kapitali eest ning et võõrandamise äramuutva tingimuse olemasolu⁶⁷ ei sea kahtluse alla võrdset kohtlemist. Seetõttu järeldas komisjon, et CGMF-i kapitalisüst summas 8,75 miljonit eurot ei ole riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses.

101. Seoses fikseeritud tasuvuse määraga 10% analüüsis komisjon küsimust, kas selline osaluse tasuvus oleks olnud hüpoteetilise erainvestori jaoks vastuvõetav. Ta leidis, et kuna fikseeritud tasuvus vabastab CGMF-i ohust äriplaani elluviimise tasandil, oli investeeritud kapitali selline kasumlikkus pikaajalises perspektiivis piisav. Lisaks tegi komisjoni ekspert järelduse, et riski profiili seisukohast sarnaneb see kapitalisüst pigem fikseeritud määraga obligatsiooni kui aktsiate omamisega.

102. Mis puudutab SNCM-i võõrandamise lepingus sisalduvat äramuutvat tingimust, siis nõustus komisjon väitega, et selle klausli olemasolu ei sea kahtluse alla investorite võrdse kohtlemise põhimõtet. Komisjoni arvates käsitleb nimetatud tingimus SNCM-i täielikku võõrandamist eraõiguslikele ülevõtjatele ning mitte eraõiguslike ülevõtjate ja riigi samaaegseid investeeringuid erastatud SNCM-i.

66 — Eespool viidatud kohtuotsus *Neue Maxhütte Stahlwerke ja Lech-Stahlwerke vs. komisjon* (punkt 125). Vt selle kohta ka vaidlustatud kohtuotsuse punkti 85 lõpuosa.

67 — 16. mai 2006. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga jagu III.5 käsitleb võõrandamise äramuutvat tingimust, mida ülevõtjad võivad samaaegselt rakendada ühe alljärgnevalt nimetatud sündmuse korral: i) avaliku teenindamise delegerimislepingu mittesõlmimine Korsika mereliinide teenindamiseks alates 1. jaanuarist 2007 algavaks ajavahemikuks või ii) Prantsuse Vabariigi teavitamine komisjoni otsusest, millega kuulutatakse Prantsuse riigi poolt SNCM-ile antud summad tervikuna või osaliselt riigiabiks, mis on vastuolus liidu õigusega.

2. Vaidlustatud kohtuotsus

103. Üldkohus märkis kõigepealt, et komisjon möönis vastusena ühele Üldkohtu küsimustest, et avalik-õiguslike ja eraõiguslike investeeringute samaaegsus ei saa üksi isegi märkimisväärsete eraõiguslike investeeringute korral olla piisav, et järeldada, et tegemist ei ole riigiabiga asutamislepingu tähenduses, võtmata arvesse muid asjakohaseid faktilisi või õiguslikke asjaolusid.

104. Seejärel analüüsis Üldkohus, kas komisjon on võtnud arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid ning eelkõige tasuvuse küsimust ja äramuutva tingimuse mõju küsimust, kui ta hindas samaaegsete kapitalisüstide investeerimistingimuste sarnasust. Üldkohus vastas sellele küsimusele eitavalt.⁶⁸

105. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124 leidis Üldkohus, et komisjon ei saanud jätta võrdse kohtlemise kontrollimisel põhjalikult analüüsimata CGMF-i ja erakapitalil põhinevate ülevõtjate osaluste tasuvuse erinevat mõju.

106. Seoses äramuutva tingimusega sedastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et kõnealune tingimus võib erakapitalil põhinevate ülevõtjate jaoks kõrvaldada vähemalt igasuguse ohu mõne seda vallandava asjaolu esinemisel, ning et sellel tingimusel on järelikult reaalne rahaline väärtus. Kõnealune tingimus võib seega muuta erakapitalil põhinevate ülevõtjate ja CGMF-i kapitalisüsti riskiprofiile ning sellega seada kahtluse alla investeerimistingimuste sarnasuse. Neil asjaoludel ei saanud komisjon Üldkohtu arvates seega ka jätta põhjalikult analüüsimata võõrandamise äramuutva tingimuse majanduslikku mõju.

3. Õiguslik analüüs

107. SNCM leiab, et Üldkohus moonutas vaidlusalust otsust, kui ta otsustas, et komisjon ei võtnud arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid. SNCM-i arvates leidis komisjon, et riigi poolt SNCM-i investeeritud kapitali fikseeritud tasuvus 10% on erainvestori jaoks investeeritud kapitali puhul pikaajalises perspektiivis piisav. SNCM-i hinnangul on seega sellise investeeringu puhul tagatud fikseeritud tasuvus eriti kõrgel tasemel ning see näitab, et tasuvuse määr 10% oleks olnud hüpoteetiline erainvestori jaoks vastuvõetav. Juhul kui kasutatakse äramuutvat tingimust, mis tühistaks tagasiulatuvat võõrandamislepingu, siis tühistaks see riigi investeeringu ning selle tasuvus oleks seega null, mis SNCM-i arvates näitab, et äramuutva tingimuse mõju oleks olnud neutraalne ning seega ei olnud komisjonil vaja seda sügavuti analüüsida.

108. Äramuutva tingimuse olemasolu iseenesest aga näitab SNCM-i ja Prantsuse Vabariigi arvates seda, et SNCM-i omandamisel ostsid erakapitalil põhinevad ülevõtjad endale kindluse, et nad saavad oma kapitalisüstid tagasi juhul, kui leiab aset üks või teine sündmus, mis võimaldab kõnealust tingimust rakendada. Nende arvates ei sea äramuutev tingimus kahtluse alla erakapitalil põhinevate ülevõtjate ja Prantsuse riigi hilisemate kapitalisüstide investeerimistingimuste tasakaalu.

109. Minu arvates ei võinud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 131 järeldada, et komisjon jättis samaaegsete eraõiguslike ja avalik-õiguslike kapitalisüstide investeerimistingimuste sarnasuse hindamisel arvesse võtmata kõik asjakohased elemendid, eeskätt tasuvuse, ega ammugi mitte kvalifitseerida seda puudujääki hindamisveaks.

68 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 120–131.

110. Siiski on Üldkohtu otsus nõustuda väitega, mis seab kahtluse alla komisjoni analüüsi, milles järeldatakse, et erakapitalil põhinevate ülevõtjate ja CGMF-i puhul on võrdse kohtlemise põhimõtet järgitud, põhjendatud muude õiguslike asjaoludega.⁶⁹

111. Ehkki komisjon mainis oma otsuses nii fikseeritud tasuvuse küsimust kui ka võõrandamise äramuutva tingimuse mõjuga seotud küsimust, ei võimaldanud neid kahte punkti käsitlevate komisjoni järelduste põhjendused pidada neid piisavalt tõendatuks.

112. Tasuvuse küsimusega seoses leidis komisjon vaidlusaluse otsuse põhjendustes 361–363, et fikseeritud tasuvuse määra oli selline, et erainvestor oleks sellistel tingimustel nõustunud osalema kapitalisüstitis SNCM-ile. Asjaolu, et äramuutvat tingimust saavad kasutada vaid erakapitalil põhinevad ülevõtjad, ei riku komisjoni arvates avalik-õigusliku investori ja eraõiguslike investorite võrdse kohtlemise põhimõtet.

113. Üldkohus sai selle järelduse piisava põhjendatuse puudumise tõttu kahtluse alla seada ning märkis, et erinevalt Prantsuse riigist ei olnud erakapitalil põhinevate ülevõtjate kapitalisüstiti kasumlikkust vastastikuse mõistmise memorandumis kindlaks määratud, ning et „[Prantsuse riigi] fikseeritud intressimäär ei ole siiski tagatud, kuna juhul, kui [...] kohaldatakse võõrandamise äramuutvat tingimust, lõpetatakse fikseeritud tulu maksmine”.⁷⁰ Samuti juhtis Üldkohus tähelepanu ebaproportsionaalsusele erakapitalil põhinevate ülevõtjate kapitalisüstiti puhul, mille vastusooritus on Üldkohtu arvates „Prantsuse riigi suur[ed] erinevas vormis kohustus[ed]”.⁷¹

114. Äramuutva tingimuse küsimuses viitab Üldkohus põhjenduste puudumisele vaidlusaluses otsuses, „[milles] on üksnes tõdetud, et see ei saa kahtluse alla seada samaaegsete investorite võrdset kohtlemist, kuid ei sisalda majanduslikku analüüsi”.⁷² Komisjoni arutluskäik on kokku võetud nelja reaga vaidlusaluse otsuse põhjenduses 364, kus komisjon üksnes tõdeb, et kõnealune tingimus „käsitleb SNCM-i täielikku võõrandamist eraõiguslikele ülevõtjatele ning mitte erastatud SNCM-i tehtavaid samaaegseid investeeringuid (35 miljonit eurot) eraõiguslike ülevõtjate (26,25 miljonit eurot) ja riigi (8,75 miljonit eurot) poolt”.

115. Seetõttu leian, et Üldkohtu nõustumine kõnealuse väitega on põhjendatud, kuna komisjon ei ole põhjendanud või piisavalt põhjendanud oma otsust SNCM-i tehtud avalik-õiguslike ja eraõiguslike investeeringute võrdse kohtlemise osas.

C. Kolmas väide, mis puudutab CGMF-i ettemakset jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCM-ist koondatud töötajate jaoks

1. Vaidlusalune otsus

116. Vaidlusaluse otsuse põhjendustes 366–379 nentis komisjon, et sotsiaalõigusnormidega ja kohaldatavate kollektiivlepingutega ette nähtud hüvitistest kaugemale minevad isikutoetuse meetmeid kogusummas 38,5 miljonit eurot, mis tasuti tingdeponeerimiskontole, oleks rakendatud juhul, kui eraõiguslikud ülevõtjad oleksid otsustanud ellu viia uue tööjõu vähendamise kava, ning need ei vasta 2002. aasta kavas ette nähtud tööjõu vähendamise kava rakendamisele.

69 — Vt 9. juuni 1992. aasta otsus kohtuasjas C-30/91 P: *Lestelle vs. komisjon* (EKL 1992, lk I-3755, punkt 28); 15. detsembri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-320/92 P: *Finsider vs. komisjon* (EKL 1994, lk I-5697, punkt 37); 12. novembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-294/95 P: *Ojha vs. komisjon* (EKL 1996, lk I-5863, punkt 52), ja 13. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-210/98 P: *Salzgitter vs. komisjon* (EKL 2000, lk I-5843, punkt 58).

70 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 124.

71 — *Ibidem* (punkt 125).

72 — *Ibidem* (punkt 127).

117. Selle abi võib komisjoni arvates välja maksta üksnes isikutele, kelle tööleping SNCM-iga on eelnevalt lõpetatud. Need meetmed ei kujutanuks seega endast kulusid, mis tulenevad sotsiaalõigusnormide tavapärasest kohaldamisest töölepingu lõpetamise korral. Komisjon jõudis järeldusele, et need isikutoetused, mille annab riik avaliku võimuna, mitte riik kui aktsionär, kuuluvad seega liikmesriikide sotsiaalpoliitika valdkonda ega ole seetõttu abi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

2. Vaidlustatud kohtuotsus

118. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142–147 leidis Üldkohus, et komisjon on vaidlusaluses otsuses teinud ilmse hindamisvea, kuna ta ei ole nõuetekohaselt kindlaks määranud tingdeponeerimiskonto olemasolu olemust ja mõju.

119. Esiteks leidis Üldkohus, et asjaolu, et asjaomane meede ei lähtu kitsalt seadusest ja kollektiivlepingust tulenevatest kohustustest, ei välista isenesest seda, et meetme puhul võib tegemist olla riigiabiga. Teiseks leidis Üldkohus, et tingdeponeerimiskonto olemasolu annab SNCM-i töötajatele ajendi lahkuda ettevõttest lahkumistingimuste ja eelkõige täiendavate koondamishüvitiste võimaliku maksmise üle läbirääkimisi pidamata, see aga annaks Üldkohtu arvates SNCM-ile kaudse majandusliku eelise.

3. Õiguslik analüüs

120. SNCM heidab Üldkohtule ette, et ta moonutas vaidlusalust otsust, kui ta leidis, et komisjoni väitel võib asjaolu, et asjaomane meede ei lähtu kitsalt seadustest ja kollektiivlepingutest tulenevatest kohustustest, isenesest välistada selle, et tegemist on riigiabiga. SNCM leiab ka, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kuna sekkus hindamisruumi, mis komisjonil on seoses keerukate majanduslike olukordadega. Lõpuks heidavad SNCM ja Prantsuse Vabariik Üldkohtule ette seda, et ta ei ole põhjendanud kohtuotsust asjaomase meetme riigiabiks kvalifitseerimise osas ega teise võimalusena kontrollinud, kas kõnealune meede läbib hoolsa erainvestori testi, nagu komisjon ometi väitis vaidlusaluse otsuse põhjenduses 378.

121. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku kolmas väide järgmistel põhjustel tagasi lükata.

a) SNCM-i kolmanda väite esimene osa

122. Seoses SNCM-i argumendiga, mis puudutab komisjoni otsuse väidetavat moonutamist, on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 minu arvates õigesti aru saanud komisjoni seisukohast, mille kohaselt selleks, et välistada kõnealuse meetme puhul riigiabi tunnused, pidi ta kontrollima, „et see meede ei vähendaks SNCM-i igapäevase haldusega seonduvaid kulusid, st käesoleval juhul kulusid, mis tulenevad asjaomases valdkonnas töölepingu katkestamise korral kohaldatavate sotsiaalõigusaktide tavapärasest kohaldamisest”⁷³.

123. Komisjoni sellise arutluskäigu, nagu on esitatud vaidlusaluse otsuse põhjendustes 371–377, eesmärk on tõendada, et kõnealune meede tuleneb kohustustest, mis lähevad kaugemale sotsiaalõigusaktidega ja kohaldatavate kollektiivlepingutega ette nähtud hüvitistest. Seega on selge, eelkõige arvestades komisjoni vaidlusaluse otsuse põhjendust 377, et komisjon oli arvamusel, et asjaolu, et kõnealune meede ei lähtunud kitsalt seadustest ja kollektiivlepingutest tulenevatest kohustustest, võis välistada selle, et tegemist oli riigiabiga.

124. Seega leian, et Üldkohus ei moonutanud komisjoni otsust kuidagi kolmandas väites esitatud viisil.

73 — Vt vaidlusaluse otsuse põhjendus 371.

b) SNCM-i kolmanda väite teine osa

125. SNCM leiab ka, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 144 rikkus Üldkohus õigusnormi, kuna ta sekkus hindamisruumi, mis komisjonil on seoses keerukate majanduslike olukordadega.

126. Viidatud punktis nendib Üldkohus, et „tingdeponeerimiskonto olemasolu annab SNCM-i töötajatele ajendi ettevõttest lahkuda või vähemalt lahkuda läbirääkimisi pidamata, eelkõige [...] täiendavate koondamishüvitiste maksmise tõttu ning kõik need asjaolud annavad SNCM-ile kaudse majandusliku eelise.”

127. Küsimus, kas tingdeponeerimiskonto ajendab SNCM-i töötajaid lahkuma ettevõttest läbirääkimisi pidamata ning kas see annab SNCM-ile kaudse majandusliku eelise, on loomulikult faktiliste asjaolude tuvastamise küsimus, mis ei kuulu apellatsioonkaebuse raames Euroopa Kohtu pädevusse.

128. Seega on SNCM-i kolmanda väite teine osa vastuvõetamatu ning tuleb tagasi lükata.

c) SNCM-i kolmanda väite kolmas osa ja Prantsuse Vabariigi kolmas väide

129. SNCM ja Prantsuse Vabariik väidavad, et Üldkohus ei ole oma otsust põhjendanud kõnealuse meetme riigiabiks kvalifitseerimise osas ega teise võimalusena kontrollinud, kas kõnealune meede läbib hoolsa erainvestori testi.

130. Sisuliselt väidetakse selle argumendiga, et isegi kui tingdeponeerimiskonto olemasolu kergendas SNCM-i kohustusi, võib kõnealust meetet õigustada erainvestori kriteeriumi kohaldamisega.

131. SNCM ja Prantsuse Vabariik leiavad (nagu ka komisjon vaidlusaluse otsuse põhjenduses 378), et kui lisada tingdeponeerimiskonto väärtus 38,5 miljonit eurot negatiivsele võõrandamishinnale, st 158 miljonile eurole, oleks võõrandamise koguhind, st 196,5 miljonit eurot, ikkagi väiksem likvideerimiskulust. See näitab, et erainvestor oleks samuti võtnud kõnealuse meetme, mis seega ei ole riigiabi.

132. Otsuse põhjendusest 70 ja 66. joonealusest märkusest nähtub aga selgelt, et tingdeponeerimiskonto tehti selleks, et maksta täiendavaid koondamishüvitisi. Esimese väite analüüsi juures avaldasin ma juba oma arvamust seoses erainvestori kriteeriumi kohaldamisega sellistele hüvitistele.

133. Käesoleva ettepaneku punktides 51–63 ja 79–96 nimetatud põhjustel leian, et komisjon ei ole piisavalt põhjendanud oma seisukohta, et erainvestor oleks sarnastel asjaoludel samuti maksnud selliseid täiendavaid koondamishüvitisi ega ammugi mitte lisanud tingdeponeerimiskonto väärtust võõrandamishinnale.

134. SNCM märgib veel, et Üldkohus ei ole kuidagi põhjendanud tingdeponeerimiskonto analüüsi, mis on kokkuvõtlikult esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 144. Minu arvates ilmnevad Üldkohtu arutluskäigust selgelt põhjused, miks annab tingdeponeerimiskonto olemasolu Üldkohtu arvates SNCM-ile kaudse majandusliku eelise.

135. Nagu märgib Corsica Ferries, võttis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 sama seisukoha nagu komisjon, et „abi mõiste ei tähenda tingimata, et toetatakse seadusest tuleneva kohustuse täitmist, vaid pigem, et ettevõtja eelarvel tavaliselt lasuvaid kulutusi vähendatakse”. SNCM-i puhul oleks see nii juhul, kui töötajate arvu vähendataks uuesti.

136. Veelgi selgemalt nähtub see vaidlusaluse otsuse põhjendustest 374 ja 375, kus komisjon nõustus, et tingdeponeerimiskonto rakendamine jättis riigi kanda pärast SNCM-i eraõiguslikele ülevõtjatele müümist koondatavate töötajate täiendavate koondamishüvitiste maksmise.

137. Leian seega, et Üldkohus on selles osas oma otsust piisavalt põhjendanud ning sedastanud, et nii SNCM-i kolmanda väite kolmas osa kui ka Prantsuse Vabariigi kolmas väide tuleb tagasi lükata.

D. Neljas väide, mis puudutab ümberkorraldamise lõppsummat 15,81 miljonit eurot

1. Vaidlusalune otsus

138. Vaidlusaluse otsuse põhjenduses 434 otsustas komisjon, et riigiabi 15,81 miljoni euro⁷⁴ suuruse kapitalitoetusena on vastavuses EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga c.

2. Vaidlustatud kohtuotsus

139. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 149 nentis Üldkohus, et analüüs, mille komisjon selle ümberkorraldamise lõppsumma kohta esitas, lähtus eeldusest, et 2006. aasta erastamiskaval puuduvad riigiabi tunnused. Kõnealuse kohtuotsuse punktides 152 ja 153 järeldas Üldkohus, et kuna komisjon rikkus õigusnormi ja tegi ilmseid hindamisvigu, mis seavad nimetatud eelduse kahtluse alla, ei ole komisjoni analüüs ümberkorraldamise lõppsumma kohta piisavalt põhjendatud.

3. Õiguslik analüüs

140. SNCM ja Prantsuse Vabariik on nõus sellega, et nende neljanda väite edukus sõltub sellest, kas Euroopa Kohus otsustab apellatsioonkaebustes esitatud ülejäänud väidetega nõustuda või mitte.

141. Võttes arvesse minu eelnevat analüüsi ja minu ettepanekut, et Euroopa Kohus lükkaks tagasi SNCM-i ja Prantsuse Vabariigi kolm esimest väidet, leian, et Üldkohus on õigustatult rahuldanud Corsica Ferries'e hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks.

142. Seega teen Euroopa Kohtule ettepaneku lükata tagasi SNCM-i ja Prantsuse Vabariigi neljas väide.

V. Ettepanek

143. Eeltoodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule järgmise ettepaneku:

- jätta apellatsioonkaebused rahuldamata;
- jätta Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA ja Prantsuse Vabariigi kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt võrdsetes osades välja Ferries France SAS-i kohtukulud.

74 — Vt käesoleva ettepaneku 6. joonealune märkus.